

Nr 204.

Ankom till riksdagens kansli den 16 juni 1942 kl. 8 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag till vissa undervisningssjukhus m. m.

(2:a avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkterna 69, 74 och 75 av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 3 januari 1942) föreslagit riksdagen, att i avbidan på den proposition i ämnet, som bleve riksdagen förelagd, beräkna för budgetåret 1942/43

dels till Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar ett förslagsanslag av 783,500 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar ett förslagsanslag av 4,044,000 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader ett förslagsanslag av 3,200,000 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Avlöningar ett förslagsanslag av 1,680,000 kronor;

dels till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Omkostnader ett förslagsanslag av 1,700,000 kronor;

dels ock till Universitetssjukhus: Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala ett förslagsanslag av 400,000 kronor.

Vidare har Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen (kapitalbudgeten: bilaga 6, punkten 2) föreslagit riksdagen att, i avbidan på den proposition i ämnet, som kunde varda riksdagen förelagd, till Nybyggnad för de teoretiska institutionerna m. m. vid karolinska mediko-kirurgiska institutet beräkna för budgetåret 1942/43 ett reservationsanslag av 1,500,000 kronor.

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under åttonde huvudtiteln (punkten 130 av ovan omförmälda statsrådsprotokoll) härjämte föreslagit riks-

dagen att till Dyrtdistillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 900,000 kronor.

Sedermera har Kungl. Maj:t i propositionen nr 288, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 30 april 1942, föreslagit riksdagen att

1. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjukhuset, som föranledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 30 april 1942 anfört;

2. godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43;

3. till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 4,224,000 kronor;

4. till Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 3,110,000 kronor;

5. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, som föranledas av vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll anfört;

6. godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43;

7. till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 1,876,000 kronor;

8. till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Omkostnader för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 1,535,000 kronor;

9. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m., som föranledas av vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll anfört;

10. besluta att avlöningsstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, erhålla ändrad lydelse på sätt departementschefen angivit;

11. till Karolinska mediko-kirurgiska institutet: Avlöningar för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 792,100 kronor;

12. till Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet: Vissa om- och tillbyggnadsarbeten för anordnande av en neuro-kirurgisk klinik m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 anvisa ett reservationsanslag av 273,000 kronor;

13. till Universitetssjukhus: Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor;

14. till Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 750,000 kronor;

Karolinska sjukhuset började tagas i bruk år 1937, under vilket år verksamheten upptogs vid radiumhemmet. Därefter har, framförallt från och med år 1940, driften successivt kommit i gång vid övriga kliniker och avdelningar. För närvarande är hela sjukhusanläggningen tagen i bruk för avsett ändamål utom en del av ögonklinikens lokaler. Till sjukhuset är såsom ett filialsjukhus knutet garnisonssjukhuset, vilket tillsammans med militära vårdavdelningar vid karolinska sjukhuset bildar de s. k. garnisonsavdelningarna. Från och med innevarande budgetår ha forskningsavdelningarna av Konung Gustaf V:s jubileumsklinik (radiofysiska och radiopatologiska institutionerna) inlemmats i karolinska sjukhuset, där de anslagsmässigt delvis redovisas för sig. Från serafimerlasarettet ha två kliniker överflyttats till karolinska sjukhuset, men lasarettets verksamhet har endast i mindre grad minskats i omfång. De förutvarande ögonkliniklokalerna vid lasarettet äro under omändring för att användas för den neurokirurgiska kliniken.

Efter den nuvarande krisens inträde ha vissa besparingsåtgärder vidtagits i fråga om karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, dock endast i speciella avseenden. En allmän utredning rörande möjliga besparings- och rationaliseringsåtgärder vid dessa två sjukhus har nu verkställts av särskilda *av besparingsberedningen tillkallade sakkunniga*, i det följande benämnda »de sakkunniga».

I. Besparings- och rationaliseringsåtgärder vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

Allmänna överväganden.

De sakkunnigas förslag bygger på en ingående granskning av karolinska sjukhusets och serafimerlasarettets organisation och verksamhet samt på jämförelser med förhållandena vid andra likartade sjukhus. De sakkunniga föreslå åtgärder för att nedbringa belastningen av omkostnadsanslagen för förstnämnda två sjukhus samt för att öka deras inkomster genom höjda avgifter med mera, men de största beräkneliga besparingarna stå enligt de

sakkunniga att vinna genom indragning av viss personal, utbyte av åtskilliga befattningar i högre lönegrad mot sådana i lägre lönegrad samt genom bättre tillvaratagande av personalens arbetskraft. Förslagets tyngdpunkt ligger alltså i sådana åtgärder, vilka äro ägnade att minska belastningen av avlöningsanslagen för de två sjukhusen. De besparings- och rationaliseringsåtgärder, som de sakkunniga föreslå, kunna enligt deras mening vidtagas utan att sjukhusens möjligheter att motsvara sina uppgifter inskränkas.

Direktionen för karolinska sjukhuset har anfört:

Direktionen ansåge det vara sin skyldighet att söka tillvarataga alla möjligheter till rationalisering av driften vid de under direktionen ställda sjukhusen och att i övrigt vidtaga alla de besparingar i fråga om kostnaderna för sjukhusen, som icke menligt påverkade sjukhusens möjligheter att fylla de olika viktiga uppgifter, för vilka de vore avsedda. Direktionen ansåge det emellertid jämväl vara sin plikt att tillse, att de stora värden, som sjukhusen och deras utrustning representerade, bleve på bästa och mest effektiva sätt tillvaratagna och utnyttjade. Vid bedömande av de sakkunnigas olika förslag till rationaliserings- och besparingsåtgärder hade direktionen ansett sig böra följa dessa riktlinjer. Direktionen tillstyrkte således de av de sakkunnigas förslag, som kunde leda till besparingar utan att sjukhusens förmåga att fylla sina uppgifter allvarligt tillbakasattes, men ansåge sig icke kunna tillstyrka förslag, som enligt direktionens uppfattning kunde allvarligt skada sjukhusens uppgifter såsom vårdanstalter för sjuka och såsom karolinska institutets undervisningsanstalter för utbildande av läkare.

Direktionen hade emellertid för avsikt att med ledning av vunna erfarenheter genom sina egna sakkunniga organ göra en ingående utredning om möjligheten till ytterligare besparingar utöver dem av de sakkunniga föreslagna, som direktionen nu ansåge sig kunna förorda. Direktionen ville därvid ägna uppmärksamhet såväl åt den medicinska verksamheten som åt sjukhusens administration och förvaltning.

Direktionen ville därjämte framhålla, att direktionen, då den nu tillstyrkte eller föresloge indragning eller nedflyttning i lägre lönegrad av vissa befattningar, förutsatte, att någon ändring i lönevillkoren för ordinarie eller extra ordinarie innehavare av dessa befattningar icke skulle ifrågakomma, förrän vederbörande befattningshavare avginge från tjänsten eller förflyttades till annan befattning vid sjukhusen.

I nedanstående tablå har gjorts en sammanställning av de sakkunnigas förslag och sjukhusdirektionens utlåtande däröfver. Tablån avser föreslagna besparingsåtgärder, oberoende av om de kunna genomföras från och med nästa budgetår eller först senare.

De sakkunniga		Sjukhusdirektionen	
Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor	Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor
I. Karolinska sjukhuset:			
A. Avlöningar:			
1. Indragning av 1 laborator på medicinskt-bakteriologiska laboratoriet	— 7,500 ¹		
2. Indragning av 2 andre underläkare (Ex 22) på radiumhemmet ²	— 13,632		
3. Läkarpersonal m. m. på gymnastikavdelningen:			
indragning av 2 biträdande läkare	— 12,000		
indragning av 1 tredje underläkare (Ex 18)	— 13,206		
indragning av 1 sjukgymnast (A 9)			
, 1 , (Eo 9)			
nyanställande av 1 andre underläkare (Ex 22)	+ 6,816		
4. Kanslipersonal på klinik- och poliklinik-expeditioner:			
indragning av 1 föreståndarinna (A 11)		1 föreståndarinna nedflyttas från A 11 till A 8 = de sakkunniga	
indragning av 1 kameralbiträde (Eo 8)		2 sjuksköterskor (A 7) indragas	
indragning av 3 sjuksköterskor (A 7)		2 kontrollbiträden (A 7) indragas	
indragning av 6 kontrollbiträden (A 7)		3 kanslibiträden (A 7) indragas	
indragning av 4 kanslibiträden (A 7)		2 kontrollbiträden (Eo 7) indragas	
indragning av 3 kontrollbiträden (Eo 7)		= de sakkunniga	— 14,600
indragning av 8 kanslibiträden (Eo 7) indragning av 2 kontrollbiträden (Ex 7)	— 24,747		
nyanställande av 1 biträdande kurator (A 7)		6 kontorsbiträden (A 4) nyanställas	
nyanställande av 10 kontorsbiträden (A 4)		1 halvtidstjänst för kontorsbiträde (Eo 4) inrättas	
nyanställande av 1 kontorsbiträde (Eo 4)		3 skrivbiträden (A 2) nyanställas	
nyanställande av 9 skrivbiträden (A 2)			
nyanställande av 5 skrivbiträden (Eo 2)			

¹ Ev. en laborator i bakteriologi å karolinska institutets stat (besparing 9,000 kronor).

² Ev. indragning av endast 1 (besparing 6,816 kronor).

De sakkunniga		Sjukhusdirektionen	
Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor	Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor
5. Sjukvårdspersonal och städerskor: inskränkning av antalet röntgenundersökningar, utsträckning av arbetstiden: besparing 87,000 kr. ¹ , indragning av:			
1 assistent (A 14)		1 föreståndarinna nedflyttas från A 11 till A 8	
1 föreståndarinna (A 11)			
1 instrumentmakare (A 10)		12 sjuksköterskor (A 7) indragas	
61 sjuksköterskor (A 7)		1 assistentsköterska (Eo 5) indragas	
21 assistentsköterskor (Eo 5)			
7 röntgenbiträden (A 6)			
3 » (Eo 6)			
2 » (Ex 6)			
8 sjukvårdsbiträden (Eo 2)			
2 » (Ex 2)			
4 provsköterskor (arv.)	— 245,162		
1 laboratoriebiträde (arv.)			— 34,300
nyanställande av:			
2 förste vaktmästare (A 7)		1 halvtidstjänst för sjuksköterska (Eo 7) inrättas	
7 röntgenbiträden (A 4)			
3 » (Eo 4)			
2 » (Ex 4)			
1 badföreståndarinna (A 2)		2 tandsköterskor (U 2) nyanställas	
3 tandsköterskor (Eo 1)			
14 barnsköterskor (U 1)			
7 sköterskebiträden och städerskor (U 1)		10 elever/provsköterskor (arv.) nyanställas	
3 elever (arv.)			
6. Inbesparing av arbetskraft genom diskning med diskmaskiner på vårdavdelningarna	— 27,000		
7. Inskrivningsexpeditioner och patientbokföring: centralisering av patientbokföringen:			
1 kanslibitråde (Eo 7) utbytes mot 1 kontorsbiträde (A 4)	— 4,008		
1 kanslibitråde (Eo 7) indragas, inbesparing av arbetskraft genom användning av maskinella hjälpmedel vid patientbokföringen samt genom att låta patienterna själva ombesörja ärenden vid utskrivningen.			
8. Arvodena åt direktionens vice ordf. och ledamöter sänkas till 6 kr. pr sammanträde	— 3,800		

¹ Ej formligt förslag.

De sakkunniga		Sjukhusdirektionen	
Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor	Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor
9. Kassakontrollantens arvode sänkes från 1,800 till 900 kr.	— 600 ¹	= de sakkunniga	— 600
		Direktionens kansli, sysslomanskontoret och köks- expeditionen:	
		1 kontorsbiträde (A 4) er- sättes med 1 skrivbi- träde (Eo 2)	} — 900
		1 kontorsbiträde (Eo 4) er- sättes med 1 skrivbi- träde (Eo 2)	
B. Omkostnader			
1. Bränsle, lyse och vatten: kontroll över förbrukningen av värme, elektrisk ström och vatten, tillsyn att för starka glödlampor ej användas, föreskrift utfärdas för personalen att spara på varmvatten, tillsyn å fönster och vädring, utredning verkställes om lämpligheten att tillvarataga värmen vid sopför- bränningen.		= de sakkunniga	
2. Förenkling av blanketter	— 6,000	= de sakkunniga	
3. Medicinförbrukningen förbilligas genom användande av lösningar, ampullflaskor, beredningar, framställda på apotek m. m.		= de sakkunniga; bespa- ring 30,000 kr.	
C. Inkomster.			
1. Höjning av poliklinikavgifterna: a) återbesökstaxan höjes från kr. 1.50 till 2.—, b) särskilt tillägg vid operativa in- grepp, c) särskild avgift för laboratorieunder- sökningar, d) samma taxor vid psykiatriska poli- kliniken som vid övriga polikliniker		= de sakkunniga	
2. Höjning av bostadshyror: inkomstök- ning 30,000 kr.		= de sakkunniga	
	— 350,839		— 50,400
II. Serafimerlasarettet.			
A. Avlöningar.			
1. Sänkning av kassakontrollantens ar- vode	— 300	= de sakkunniga	— 300
2. Indragning av 1 andre underläkare på öron-, näs- och halspolikliniken (Ex 22)	— 6,816	= de sakkunniga	— 6,816

¹ Besparing på serafimerlasarettets stat 300 kr., jfr nedan.

De sakkunniga		Sjukhusdirektionen	
Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor	Besparingsåtgärd	Besparing (ev. ökning) kronor
3. Indragning av 1 sjukgymnast (Ex 9) på gymnastikavdelningen	— 3,465	= de sakkunniga	— 3,465
4. Kanslipersonalen på klinik- och poli- klinikexpeditioner: indragning av 3 sjuksköterskor (A 7)	— 5,085	2 sjuksköterskor (A 7) in- dragas	— 2,500
indragning av 6 kanslibiträden (Eo 7)		2 kanslibiträden (Eo 7) in- dragas	
indragning av 1 kontorsbiträde (Ex 4)		4 kontorsbiträden (Eo 4) ny- anställas	
nyanställande av 4 kontorsbiträden (A 4)			
nyanställande av 3 kontorsbiträden (Eo 4)			
nyanställande av 2 skrivbiträden (A 2)			
nyanställande av 1 skrivbiträde (Eo 2)			
5. Personalen på sysslomanskontoret m. m.: indragning av 1 kameralbiträde (A 8)	— 3,837	= de sakkunniga	— 3,837
1 förste vaktmästare (A 7) ersättes med 1 kontorsbiträde (A 4)	— 549	= de sakkunniga	— 549
1 förste vaktmästare (A 7) utbytes mot 1 vaktmästare (A 5)	— 369	= de sakkunniga	— 369
		1 kameralbiträde (Ex 8) er- sättes med 1 kanslibi- tråde (A 7)	+ 36
6. Utökning av sjukvårdspersonalens ar- betstid; besparing 43,500 kr. ¹			
B. Omkostnader:			
1. Förenkling av blanketter.			
2. Förenkling av kosthållet.		= de sakkunniga	
C. Inkomster:			
1. Höjning av poliklinikavgifter liksom vid karolinska sjukhuset.		Se ovan beträffande inkom- ster vid karolinska sjuk- huset	
2. Höjning av bostadshyror; inkomstök- ning 5,800 kr.			
	— 20,421		— 17,800
	— 371,260 ²		— 68,200 ³

¹ Ej formligt förslag.² Härtill komma besparingar å rörligt tillägg samt genom ev. utökning av sjukvårdspersonalens arbetstid, vidare till beloppet ej angivna besparingar samt ökade inkomster.³ Härtill komma besparingar å rörligt tillägg, till beloppet ej angivna besparingar samt ökade inkomster.

Departementschefen har anfört följande:

Innan jag övergår till att redogöra för och taga ställning till de olika avsnitten i den utredning med förslag till besparings- och rationaliseringsåtgärder vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet, som framlagts av besparingsberedningens sjukhussakkunniga vill jag i korthet beröra bakgrunden till denna besparingsutredning samt grundlinjerna i de sakkunnigas utlåtande och däröver avgivna yttranden ävensom klargöra min allmänna inställning till de sakkunnigas förslag.

Redan innan karolinska sjukhuset under år 1940 i huvudsak trädde i verksamhet, anbefalldes ett förnyat övervägande av sjukhusets personalorganisation. Det är delvis denna utredning, som besparingsberedningens sjukhussakkunniga nu verkställt, varför deras förslag alltså icke föranletts enbart av den statsekonomiska situationen. Emellertid bör det från början framhållas, att den föreslagna besparings- och rationaliseringsundersökningen väsentligen motiverats av det statsfinansiella läget. De sakkunnigas förslag utgör således närmast ett led i den allmänna översyn av statsförvaltningen, som företages för att så långt sig göra låter genom besparingar motverka den fortgående utgiftstegringen.

De sakkunniga hålla före, att de av dem efter ingående undersökningar samt jämförelser med förhållandena vid andra sjukhus föreslagna besparingsåtgärderna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet kunna vidtagas utan att vägande sjukvårds- och undervisningsintressen trädas för nära. Beträffande ett flertal av åtgärderna uttalas emellertid en motsatt uppfattning av direktionen för karolinska sjukhuset samt av de två sjukhusens överläkare och avdelningsföreståndare, vilka jämväl påpekat praktiska hinder för genomförandet av vissa föreslagna besparingsåtgärder. Att jag, såsom av det följande kommer att framgå, på åtskilliga punkter icke ansett mig kunna förorda de sakkunnigas förslag, har också främst berott på att jag funnit mig böra fästa vikt vid de noggrant motiverade utlåtanden, vilka avgivits av direktionen samt de ansvariga läkarna och vilka i huvudsak gått i avstyrkande riktning. Då jag sålunda nödgats intaga en avböjande ståndpunkt till åtskilliga förslag till betydande och i och för sig högst önskvärda besparingar, är jag angelägen framhålla, att detta skett först efter ingående granskning av varje enskilt förslag samt därav berörda förhållanden, varvid det omfattande utredningsmaterial, som sakkunnigutlåtandet och de däröver avgivna yttrandena utgöra, kompletterats vid överläggningar med representanter för de sakkunniga och för sjukhusen. Jag vill också betona, att jag, då i flera fall lämpligheten av ifrågasatta besparingsåtgärder synt mig synnerligen svårbedömd och tveksam, tagit fasta på direktionens förklaring, att direktionen ämnar låta genom egna organ verkställa en fortsatt undersökning rörande besparingsmöjligheter vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet. Frågan om besparings- och rationaliseringsåtgärder vid ifrågavarande två sjukhus är därför icke nu slutligt avgjord. Det förebragta utredningsmaterialet bör i väsentliga hänseenden kunna läggas till grund för den fortsatta undersökningen och därav föranledda framtida avgöranden. Jag förutsätter, att resultat i vissa hänseenden av detta fortsatta besparingsarbete skola föreligga redan i sjukhusdirektionens anslagsäskanden för budgetåret 1943/44.

Karolinska sjukhuset är statens undervisningssjukhus; det har såväl i fråga om personal som beträffande lokaler och annan utrustning blivit väl tillgodosett. Sjukhusets standard återspeglas helt naturligt i driftkostnaderna,

vilka måste anses höga, även om man till fullo beaktar sjukhusets karaktär av undervisningssjukhus samt uppmärksammar, att de utgifter för garnisonssjukvården, vilka belasta sjukhusets stat och som uppgå till omkring en miljon kronor årligen, icke motvägas av några inkomster. I än högre grad än tidigare är det emellertid under nuvarande förhållanden nödvändigt, att återhållsamhet iakttages beträffande utgifter och att varje möjlighet till besparingar tillvaratages, även om detta skulle leda till en viss sänkning av nuvarande standard. Vad nu sagts gäller även i tillämpliga delar serafimerlasarettet.

De sakkunniga finna besparingar av större omfattning möjliga endast vid karolinska sjukhuset; ett genomförande av deras förslag har beräknats medföra en årlig besparing för sjukhusets del av något mer än 350,000 kronor, medan motsvarande belopp för serafimerlasarettets del utgör endast omkring 20,000 kronor. Härtill komma dock enligt de sakkunniga i fråga om båda sjukhusen till beloppet ej beräkneliga utgiftsminskningar och inkomstökningar.

Besparingsförslagets tyngdpunkt ligger i de ifrågasatta indragningarna av personal och utbyte av dyrare arbetskraft mot billigare sådan. Beträffande den ojämförligt viktigaste personalfrågan, som gäller möjligheten att inbespara omkring 245,000 kronor av avlöningskostnaderna för sjukvårds- och städpersonal vid karolinska sjukhuset, har emellertid, såsom av det följande kommer att närmare framgå, klarlagts, att stora praktiska svårigheter utgöra hinder för att de sakkunnigas förslag på denna punkt för närvarande genomföres. Jag har i fråga om de båda sjukhusens avlöningskostnader funnit möjligt att uppnå en besparing av för karolinska sjukhusets del i runt tal 60,000 kronor och för serafimerlasarettets del i runt tal 18,000 kronor.

För nedbringande av de båda sjukhusens omkostnader ha de sakkunniga framlagt vissa förslag till omedelbara åtgärder, vilkas beräknade ekonomiska betydelse dock är relativt ringa. De ha vidare föreslagit åtskilliga kontrollåtgärder och undersökningar. Jag har icke funnit anledning till erinran mot förslagen.

De sakkunniga föreslå slutligen vissa nya eller höjda poliklinikavgifter samt höjda hyror för personalbostäder men ha icke funnit möjligt beräkna den ökning i inkomster, som förslagets genomförande i denna del skulle medföra för sjukhusen. Av förslagen kunna enligt min mening en del antagas till genomförande, medan andra icke torde kunna slutgiltigt prövas förrän efter ytterligare utredning.

Slutligen vill jag framhålla, att de föreslagna besparingsåtgärderna i vad de förutsätta personalförändringar till stor del icke kunna genomföras förrän vid befattningshavares avgång eller förflyttning och att således besparingen för nästa budgetår under alla förhållanden icke kan bliva betydande. Vad beträffar tillsatta extra ordinarie tjänster utgår jag ifrån att förändring av sådana till ordinarie eller extra ordinarie befattningar i lägre lönegrad i allmänhet bör genomföras redan från och med nästa budgetår. Tjänst innehavaren bör i dessa fall få bibehålla sin löneklassplacering och kommer i så fall icke att vidkännas någon omedelbar löneminskning. Om tillsatt extra ordinarie befattning indrages utan att annan tjänst inrättas i stället, bör vidare indragningen icke alltid genomföras omedelbart utan torde enligt Kungl. Maj:ts bestämmande kunna få anstå under en övergångstid, i avvaktan på att befattningshavaren erhåller annan sysselsättning eller avgår av annan orsak.

Av den lämnade redogörelsen framgår att besparingsberedningens sjukhussakkunniga ansett, att de av dem föreslagna besparingsåtgärderna vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet kunde vidtagas utan att välgående sjukvårds- och undervisningsintressen trädde för nära, medan däremot direktionen för karolinska sjukhuset beträffande ett flertal av de ifrågasatta åtgärderna uttalat en motsatt uppfattning. Departementschefen har på åtskilliga punkter icke ansett sig kunna förorda de sakkunnigas förslag men samtidigt framhållit, att frågan om besparings- och rationaliseringsåtgärder vid karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet med den av honom sålunda intagna ståndpunkten icke nu från hans sida vore slutligt avgjord. Departementschefen har nämligen tagit fasta på direktionens förklaring, att direktionen ämnade låta genom egna organ verkställa en fortsatt undersökning rörande besparingsmöjligheterna vid ifrågasatt två sjukhus. De olika i förevarande avseende framkomna förslagen avse i ett flertal fall svårbedömliga frågor av organisatorisk och praktisk art. Den begränsade tid, som stått utskottet till buds sedan förevarande proposition överlämnats till utskottet för förberedande handläggning, har emellertid icke medgivit utskottet — som jämväl i övrigt haft en mycket betydande arbetsbörda — att ägna de genom propositionen framlagda förslagen den ingående granskning, som varit önskvärd. Med hänsyn härtill anser utskottet sig böra med styrka framhålla angelägenheten av att den av direktionen i utsikt ställda utredningen beträffande ytterligare besparings- och rationaliseringsåtgärder vid sjukhusen kommer till stånd och bedrivs i väsentliga hänseenden med utgångspunkt från det nu förebragta utredningsmaterialet.

Vad departementschefen i detta sammanhang i övrigt anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Avlöningar vid karolinska sjukhuset.

a) *Läkarpersonal.*

Vid karolinska sjukhuset finnas tre centrallaboratorier, nämligen ett medicinskt-kemiskt, ett medicinskt-fysiologiskt och ett medicinskt-bakteriologiskt. Vid vart och ett av centrallaboratorierna finnes anställd en laborator med ett arvode av 7,500 kronor.

På karolinska institutets stat finnes därjämte uppförd en ordinarie befattning såsom laborator i bakteriologi vid patologisk-anatomiska institutionen (lön 6,000 kronor, tjänstgöringspenningar 3,000 kronor). Denna institutions bakteriologiska laboratorium är förlagt till patologiska avdelningen vid karolinska sjukhuset. Professorn i patologisk anatomi vid karolinska institutet är tillika föreståndare för den patologiska avdelningen vid nämnda sjukhus.

De sakkunniga ha föreslagit, att medicinskt-bakteriologiska centrallaboratoriet vid karolinska sjukhuset skulle sammanslås med karolinska institutets bakteriologiska laboratorium på sjukhusets patologiska avdelning.

Departementschefen har — under erinran att läkarutbildningssakkunniga föreslagit inrättande av en professur i bakteriologi vid karolinska institutet — ansett att det av de sakkunniga berörda spörsmålet om sammanslagning av ifrågavarande två laboratorier bör avgöras i sammanhang med behandlingen av läkarutbildningssakkunnigas berörda förslag.

Beträffande *ju b i l e u m s k l i n i k e n* ha *de sakkunniga* föreslagit indragning av en underläkartjänst på radiumhemmet.

Departementschefen har förklarat sig icke beredd att nu tillstyrka indragning av någon läkarbefattning vid hemmet, men utgått ifrån att denna fråga ägnas särskild uppmärksamhet vid den fortsatta besparingsutredning, som sjukhusdirektionen ämnade verkställa.

För *g y m n a s t i k a v d e l n i n g e n s* vidkommande ha *de sakkunniga* föreslagit, att personalen reduceras med 2 biträdande läkare, 1 tredje underläkare och 2 sjukgymnaster men i stället ökas med 1 andre underläkare.

Departementschefen har på anförda skäl för sin del allenast förordat en sådan förändring i personalorganisationen, att arvodet till en av de biträdande läkarna, nämligen den vars sakkunskap företrädesvis ligger på det medicinska området, tills vidare indrages. Tillräckliga skäl att förändra den nuvarande tredje underläkartjänsten, vilken delvis är en typisk utbildningsbefattning, till en andre underläkartjänst synas *departementschefen* icke föreligga.

De sakkunnigas förslag om minskning av antalet sjukgymnaster anser *departementschefen* sig icke kunna taga ställning till utan en mera ingående utredning. Behovet av sjukgymnaster bör — framhåller *departementschefen* — ingående undersökas vid direktionens fortsatta besparingsundersökningar, därvid särskilt böra övervägas möjligheterna att öka sjukgymnasternas arbetstid.

Departementschefen har i detta sammanhang framhållit, att vad av honom sålunda föreslagits medför även en besparing av 2,800 kronor på gymnastiska centralinstitutets avlöningsanslag.

*b) Övrig personal å kliniker och
avdelningar.*

Kanslipersonalen å klinik- och poliklinik-
expeditioner.

De sakkunniga ha vid granskning av de arbetsuppgifter, som åvila olika till sjukhusets kanslipersonal hörande befattningshavare, funnit, dels att vissa av dessa befattningshavare borde kunna undvaras och deras göromål överflyttas till andra redan bestående befattningar, dels och framför allt, att i åtskilliga fall inrättats högre biträdesbefattningar än som varit erforderligt med hänsyn till arten av de till befattningarna knutna göromålen. Några befattningar böra därför enligt sakkunnigförslaget indragas, medan ett större antal — huvudsakligen kansli- och kontrollbiträdestjänster — anses kunna

ersättas med lägre tjänster. De sakkunniga ha funnit oriktigt, att i några fall till sköterskor utbildade och som sådana avlönade personer anlitas för expeditionsgöromål, och föreslagit, att dessa sköterskor ersättas med kontorspersonal. Slutligen föreslås utbyte av en kanslibiträdesbefattning på sjukhusets sociala hjälpbyrå mot en biträdande kuratorstjänst. Dessa två befattningar tillhöra samma lönegrad.

Sjukhusdirektionen har ansett vissa angivna högre biträdes- och sköterskebefattningar kunna utbytas mot biträdesbefattningar i lägre lönegrader men hävdad, att ett genomförande i övrigt av de sakkunnigas förslag om indragning eller utbyte av kanslipersonal icke kan ske utan risk för allvarliga rubbningar i sjukhusets verksamhet. En föreståndarinnebefattning vid radiumhemmet, vilken enligt sakkunnigförslaget skulle ersättas med en kanslibiträdestjänst, bör enligt direktionsens mening bibehållas men placeras i lönegrad A 8 i stället för såsom nu A 11. Direktionen finner den föreslagna personalförändringen å sociala byrå icke behövlig. Slutligen föreslår direktionen, att en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst å medicinska kliniken måtte utbytas mot en extra ordinarie kanslibiträdesbefattning.

Departementschefen har tillstyrkt vidtagande för nästa budgetår av de av direktionen förordade personalförändringarna, med undantag av det av direktionen föreslagna personalutbytet å medicinska kliniken. Departementschefen har i detta sammanhang vidare anfört, att han icke avvisade tanken på ytterligare besparingar i fråga om kostnaderna för biträdespersonalen, utan förutsatte, att direktionen komme att ägna fortsatt uppmärksamhet åt frågan om sjukhusets behov av kvalificerad sådan personal och möjligheterna att reducera denna. Därvid borde bland annat undersökas möjligheterna att ytterligare minska antalet kontrollbiträdestjänster på radiumhemmet. Departementschefen räknade följaktligen med att möjligheterna till besparingar med avseende å avlöningar till karolinska sjukhusets kanslipersonal komme att efter kompletterande utredningar ånyo upptagas till granskning.

Sjukvårdspersonal och städerskor.

De förslag av *de sakkunniga*, som skulle kunna medföra de största besparingarna med avseende å sjukhusets personalkostnader, gälla sjukvårdspersonalen. Dessa förslag gå framför allt ut på att de på vårdavdelningarna såsom nattsköterskor tjänstgörande assistentsköterskorna ersättas med elever (provsköterskor), samtidigt som antalet nattöversköterskor ökas något. De erforderliga eleverna (provsköterskorna) skulle tagas från vårdavdelningarnas dagpersonal. Även härutöver föreslås emellertid de sakkunniga besparingar beträffande sjukvårds- och städpersonalen på såväl vårdavdelningarna som övriga avdelningar av sjukhuset.

Av följande sammanställning framgår den närmare innebörden av de sakkunnigas och direktionens förslag.

Kanslipersonal på kliniker och avdelningar.

Avdelning	Nuvarande förhållanden ¹							De sakkunnigas förslag				Sjukhusdirektionens förslag														
	Förstandarinn Kameraltjänst		Sjuksköterska		Kansli- eller kontrolltjänst		Kontorsbiträde		Bitr. kurator		Kansli- biträde		Kontorsbiträde ²		Skrivbiträde ²		Förstandarinn Sjuksköterska		Kansli- eller kontrolltjänst		Kontorsbiträde		Skrivbiträde			
	A 11	Eo 8	A 7	A 7	Eo 7	Ex 7	A 4	Eo 4	A 7	A 7	A, Eo 4	A, Eo 2	A 8	A 7	A 7	Eo 7	A 4	Eo 4	A 4	Eo 4	A 2					
Gemensam exp. för med. o. kir. klin.	—	—	—	(1)	1(0)	—	1	2(1)	—	1	1	1	—	—	—	2	1	1	—	—	—	—	—	—		
Biblioteken	—	—	—	—	1(0)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—		
Med. klin.: Kem. lab.	—	—	—	—	1(0)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1		
» » Fys. »	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» » Bakt. »	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
» » Polikl.	—	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—		
Fysikal. avd.	—	—	—	1	—	—	—	(1)	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Kir. poliklin.	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—		
Kvinnoklin.	—	—	—	(1)	1(0)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Kvinnopoliklin.	—	—	—	1(0)	(1)	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Öronklin.	—	—	—	(1)	1	—	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—		
Öronpoliklin.	—	—	—	1(0)	(1)	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Ögonklin.	—	—	—	(1)	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1/2		
Ögonpoliklin.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Psyk. klin.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	
Psyk. poliklin.	—	—	—	—	—	—	—	(1)	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—		
Tandpoliklin.	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Gymnastikavd.	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Patol. lab.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—		
Röntg. diagn. avd.	—	—	—	—	2	(1)	—	—	—	—	—	1	2	2	—	—	—	—	—	—	—	2	—	—	3	
Sociala hjälpb.	—	—	—	—	1	—	—	(1)	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Radiumhemmet:																										
Gyn. avd.	—	—	—	—	1	1	—	—	—	—	—	2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	
Allm. avd.	1	—	—	—	5	2	2	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3	1	3	2	1
Radiopat. inst.	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	
Radiofys. »	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	
Summa	1	1	3	13	11	2	4	8	1	4	24	14	1	1	9	9	12	8 1/2	3							
				(14)	(12)		(6)	(7)																		
				43 (46)						43						43 1/2										

¹ När den verkliga personalorganisationen avviker från den fastställda personalstaten, anges förhållandet enligt den fastställda personalstaten inom parentes. ² De sakkunniga ha ej uppdelat dessa tjänster i ordinarie och extra ordinarie men förutsatt, att 2/3 skulle bli ordinarie.

De sakkunnigas förslag innebär sammanfattningsvis att följande tjänster skulle indragas, nämligen

1	assistenttjänst	A	14
1	föreståndarinnestjänst	A	11
1	instrumentmakartjänst	A	10
61	sjukskötersketjänster	A	7
21	assistentkötersketjänster	Eo	5
7	röntgenbiträdestjänster	A	6
3	»	Eo	6
2	»	Ex	6
8	sjukvårdsbiträdestjänster	Eo	2
2	»	Ex	2

samt att följande tjänster skulle inrättas, nämligen

2	förste vaktmästartjänster	A	7
7	röntgenbiträdestjänster	A	4
3	»	Eo	4
2	»	Ex	4
1	badföreståndarinnestjänst	A	2
3	tandskötersketjänster	Eo	1
14	barnskötersketjänster	U	1
7	sköterskebiträdes- och städersketjänster	U	1

Därtill kommer enligt de sakkunnigas förslag, att antalet provsköterskor skulle minskas med 4, medan antalet elever ökas med 3 samt att ett laboratoriebiträde ej vore erforderligt. Förslaget innebär, sett mot personalförteckning och gällande lönestat i övrigt, en besparing av 274,008 kronor och i jämförelse med nuvarande personalförhållanden en besparing av 245,162 kronor jämte tillägg m. m.

Som en utväg att vinna betydande minskning av utgifterna för sjukvårds- och städpersonal vid sjukhuset framhålla de sakkunniga vidare — utan att framställa preciserade förslag — möjligheten att generellt öka arbetstiden.

Sjukhusdirektionen och överläkarna vid sjukhuset ha gentemot sakkunnigförslaget framförallt framhållit, att natttjänsten vid sjukhuset enligt förslaget icke skulle bli tillfredsställande, när nattöversköterskorna icke skulle kunna medhinna de arbetsuppgifter, som natttjänstgörande elever icke vore kompetenta eller ens berättigade att åtaga sig. Direktionen har vidare upplyst, att sjuksköterskeskolorna förklarar sig icke kunnat ställa elever i erforderligt antal till förfogande för natttjänst — endast 11 elever kunde kontinuerligt disponeras för sådant ändamål — varjämte direktionen uttalat, att anlåtande av sköterskebiträden i stället för assistentsköterskor för natttjänst, något som direktionen övervägt, skulle, då sjukhuset saknade en i sjukvårdstjänst inövad biträdeskår, innebära en betydande försämring och samtidigt en tämligen ringa besparing. Att minska dagpersonalen i den omfattning, som skulle krävas, om de natttjänstgörande assistentsköterskorna skulle ersättas med redan förefintlig dagpersonal, kan enligt direktionsens bestämda mening icke

ske utan men för sjukvården, om ej samtidigt personalens arbetstid utökas, vilket dock icke synes direktionen kunna ifrågakomma utan samband med en allmän reglering.

Direktionen och överläkarna ha enat sig om att, i stället för vad de sakkunniga i detta avseende föreslagit, framlägga ett besparingsförslag, enligt vilket de nuvarande nattöversköterskorna skulle ersättas med elever, en förändring som vore praktiskt genomförbar och ur vårdsynpunkt godtagbar.

Till de sakkunnigas övriga förslag om förändringar beträffande sjukvårds- och städpersonalens vid sjukhuset antal och tjänsteställning har direktionen endast i mycket begränsad omfattning kunnat ansluta sig.

En från sjukhusets sida gjord beräkning av den besparing, som skulle vinnas, om nattassistentsköterskorna skulle så långt det är möjligt utbytas mot elever och i övrigt ersättas med sköterskebiträden samt dagpersonalen minskas med en elev för varje vårdavdelning, har givit följande resultat. 52 assistentsköterskebefattningar och 46 elevbefattningar (för dagtjänst) skulle komma att indragas, vilket skulle medföra minskning av avlöningskostnaderna med omkring 225,000 kronor. Som ersättare för assistentsköterskorna skulle utöver de 11 eleverna, som kunde påräknas för nattjänst, behövas ej mindre än 50 sköterskebiträden. Vidare tillkomme, om sakkunnigförslaget följdes, 3 nattöversköterskor och en assistentsköterska som avlösare för dessa. Avlöningar till den personal som sålunda skulle komma att övertaga assistentsköterskornas nattjänst, kunde beräknas uppgå till sammanlagt nära 175,000 kronor. I besparing skulle alltså vinnas ungefär 50,000 kronor. Från denna summa borde emellertid dragas ett belopp, som motsvarade kostnaden för det ökade behov av extra sköterskor för vakning hos nyopererade eller oroliga patienter med flera, vilket uppstode om assistentsköterskebefattningarna indroges.

Till beräkningarna har fogats anmärkningen, att den av de sakkunniga föreslagna organisationen icke torde kunna genomföras utan dröjsmål och svårigheter. Sjukhuset vore nämligen i fråga om mottagandet av elever bundet av kontrakt med sköterskeskolorna och vidare finge det anses omöjligt att erhålla sköterskebiträden uteslutande för nattjänstgöring.

Ett genomförande av direktionens och överläkarnas förslag, vilket innebär att 8 ordinarie sköterskor ersättas med lika många elever, kan beräknas medföra en besparing av omkring 27,000 kronor.

Departementschefen har för egen del anfört följande.

Av ifrågavarande två besparingsförslag anser jag mig ehuru med tvekan böra för närvarande förorda det som framlagts av direktionen och överläkarna. Det avgörande för mig är härvid, att ett tillräckligt antal elever icke för närvarande kan påräknas för nattjästen och att svårigheter även torde föreligga att erhålla för dylik tjänstgöring skolade och lämpliga biträden. Planerna på att ordna nattjästen vid sjukhuset i enlighet med vad de sakkunniga tänkt sig böra emellertid därför ej skrinläggas. Då nattjästen ej blott, såsom förut framhållits, vid serafimerlasarettet och karo-

linska sjukhusets ögonklinik utan även vid de flesta andra sjukhus i riket anförtrotts åt sköterskebiträden, bör, så snart karolinska sjukhusets kår av sköterskebiträden erhållit nödig erfarenhet i sjukvårdsarbete, frågan om en övergång till sistberörda ordning ånyo prövas. Måhända kunna också möjligheterna att erhålla elever för vakning framdeles förbättras, och åtminstone en partiell övergång till användning av elever i stället för nattsköterskor visa sig genomförbar utan större betänkligheter. Jag räknar med att sjukhusdirektionen vid sina fortsatta undersökningar av besparingsmöjligheterna vid sjukhuset ägnar denna betydelsefulla besparingsfråga särskild uppmärksamhet.

Vad beträffar de sakkunnigas övriga förslag till besparingar i fråga om sjukvårds- och städpersonal kan jag, då jag anser mig icke böra ifrågasätta en ökning av arbetstiden enbart för nämnda personal, för närvarande icke biträda dem i vidare mån än sjukhusdirektionen förordat. Frågan om placeringen i lönehänseende av radiofysiska institutionens assistent- och instrumentmakarejänster torde emellertid böra upptagas i samband med omprövning av institutionsvaktmästarnas lönegradsplacering (jämför vad som anförts i årets statsverksproposition under rubriken För flera huvudtitlar gemensamma frågor, sid. 5).

c) Disken på vårdavdelningarna.

De sakkunniga ha föreslagit inköp av diskmaskiner för utförande av den diskning på avdelningarna, som nu ombesörjes av städerskorna.

Departementschefen har i anslutning till vad sjukhusdirektionen i ärendet anfört framhållit, att då den föreslagna anordningen vore relativt oprövad hade departementschefen intet att erinra mot att direktionen först anställde undersökningar och prov. Frågan komme alltså framdeles att åter upptagas till behandling.

d) Inskrivningsexpeditioner och patientbokföring.

De sakkunniga ha föreslagit centraliserings- och rationaliseringsåtgärder i fråga om patientbokföringen, varigenom två kanslibiträden skulle kunna utbytas mot ett kontorsbiträde.

Sjukhusdirektionen har förklarat sig vilja undersöka möjligheterna för införande av maskinell patientbokföring. Vid övergång därtill borde radiumhemmets bokföring övertagas av huvudkomplexets inskrivningsexpedition. För närvarande kunde ett sådant övertagande på grund av det ökade arbetet med patienternas ransoneringskuponger icke ske utan personalökning på den centrala expeditionen. Vid övergång till maskinell bokföring kunde ett extra ordinarie kanslibitråde på radiumhemmet ersättas med ett skrivbiträde. Emellertid ville direktionen för egen del föreslå, att ett av de ordinarie kontorsbiträdena på direktionens kansli och sysslomanskontoret ersattes med ett extra ordinarie skrivbiträde samt att ett extra ordinarie kontorsbiträde på köksexpeditionen utbyttes mot ett extra ordinarie skrivbiträde.

Departementschefen har yttrat:

Även i fråga om användningen av maskiner vid patientbokföringen anser jag ytterligare utredning genom direktionens försorg böra avvaktas. Till förslaget om centralisering av patientbokföringen och personalförändringen i samband därmed torde därför böra tagas ställning framdeles. Vad de sakkunniga anfört därom, att patienterna själva böra få ombesörja vissa ärenden till expeditionen, synes böra iakttagas. Direktionen har föreslagit vissa besparingar i fråga om personalkostnaderna genom att två kontorsbiträdestjänster utbytas mot skrivbiträdesbefattningar. Mot dessa besparingsåtgärder har jag intet att erinra.

e) *Sjukhusdirektionen.*

De sakkunniga ha ansett en sänkning av arvodena åt direktionens vice ordförande och ledamöter befogad.

Departementschefen har anfört bland annat följande:

I anledning av de sakkunnigas förslag förordar jag följande reglering av arvodena åt ordföranden, vice ordföranden, ledamöter och suppleanter i direktionen för karolinska sjukhuset. Någon ändring av ordförandens arvode har icke ifrågasatts; detta bör liksom hittills utgå med 3,000 kronor för år räknat. Vice ordförandens årsarvode torde böra nedsättas från 1,500 till 900 kronor. Till annan ledamot av direktionen ävensom till suppleant för sådan bör utgå arvode med 6 kronor för varje sammanträde, vari vederbörande deltagar, dock torde högst 250 sammanträdesarvoden för år räknat få utgå till ifrågavarande ledamöter och suppleanter. Är annan direktionsledamot än ordföranden och vice ordföranden tillika ledamot eller suppleant i direktionens arbetsutskott, synes det mig skäligt att vederbörande utöver nyssnämnda sammanträdesarvode får komma i åtnjutande av särskilt årsarvode om 480 kronor.

f) *Kassakontrollant.*

I enlighet med de sakkunnigas av direktionen biträdda förslag förordar departementschefen, att kassakontrollantens arvode — nu 1,800 kronor — nedsättes till 900 kronor.

Utskottet.

Vad departementschefen i ovannämnda olika avseenden anfört och föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran eller till annat uttalande, än att utskottet — som i likhet med de sakkunniga funnit det olämpligt, att till sköterskor utbildade och såsom sådana avlönade personer anlitas för expeditionsgöromål — velat framhålla vikten av att möjligheten till ytterligare besparingar i fråga om kostnaderna till personalen vid karolinska sjukhuset ingående prövas vid den utredning, som kommer att av sjukhusdirektionen verkställas.

Omkostnader vid karolinska sjukhuset.

a) *Bränsle, lyse och vatten.*

De sakkunniga ha föreslagit diverse besparingsföreskrifter, särskilt i fråga om elektricitets- och vattenförbrukning samt beträffande vädring. De ha vidare ifrågasatt tillvaratagande av värmen vid sopförbränningen.

Departementschefen har framhållit, att beträffande vissa av de här berörda frågorna komme utredning att verkställas av direktionen. Övriga av de sakkunniga väckta spörsmål och av dem gjorda påpekanden syntes departementschefen jämväl vara förtjänta av direktionsens uppmärksamhet.

b) *Blanketter.*

De sakkunniga ha föreslagit förenklingar i fråga om blanketter, varigenom en årlig besparing av 6,000 kronor beräknades uppstå.

Departementschefen har anfört, att de besparingsåtgärder, varom här vore fråga, delvis redan börjat genomföras av direktionen, som i övrigt ämnade verkställa närmare utredning i ämnet.

c) *Medicinförbrukningen.*

De sakkunniga ha anfört, att sjukhusdirektionen i syfte att nedbringa läkemedelskostnaderna våren 1941 lämnat överläkarna vissa direktiv. Utöver vad härav framginge, påpekade de sakkunniga vissa ytterligare besparingsmöjligheter.

Sjukhusdirektionen har framhållit, att direktionen beträffande medicinförbrukningen sökt vidtaga möjliga besparingsåtgärder. I anledning härav kunde anslagsposten till läkemedel minskas med 30,000 kronor.

Departementschefen har utgått ifrån att direktionen ägnade denna fråga fortsatt uppmärksamhet och därvid beaktade vad de sakkunniga anfört.

I likhet med departementschefen förutsätter utskottet, att direktionen har sin uppmärksamhet riktad på förevarande spörsmål och ytterligare undersöker de besparingsmöjligheter, som här kunna stå till buds.

Utskottet.

Inkomster vid karolinska sjukhuset.

De sakkunniga ha föreslagit höjning av poliklinikavgiften för återbesök, införande av avgift på psykiatriska polikliniken, införande av särskild avgift för poliklinikpatienter vid operativa ingrepp och vid mera omfattande laboratorieundersökningar ävensom höjning av hyrorna för personalbostäderna.

Sjukhusdirektionen har förklarat sig ämna tillämpa de sakkunnigas förslag om höjning av återbesöksavgiften och införandet av avgift på psykiatriska polikliniken från och med den 1 april 1942. I betraktande av skäl, som sjukhusets överläkare anfört mot särskilda avgifter för operativa ingrepp och laboratorieundersökningar, hade direktionen icke ansett sig för närvarande kunna förorda införande av sådana avgifter. Direktionen ämnade emellertid i samråd med Stockholms stad och Stockholms landsting utreda möjligheterna för vidtagande av höjningar av poliklinik- och behandlingsavgifterna. Då direktionen erfarit, att särskild utredning genom besparings-

beredningen påginge angående hyrorna i statens fastigheter, ville direktionen avvakta resultatet härav, innan bostadshyrorna vid sjukhuset höjdes.

Departementschefen har icke haft något att erinra mot direktionsens ståndpunktstagande i fråga om poliklinikavgifterna. Beträffande höjning av bostadshyrorna anser departementschefen liksom direktionen resultatet av den pågående allmänna utredningen i ämnet böra avvaktas.

Utskottet. Vad departementschefen anfört har icke föranlett någon erinran från utskottets sida.

Avlöningar vid serafimerlasarettet.

a) Kanslipersonalen på klinik- och poliklinikexpeditioner.

Den nuvarande personalen, de sakkunnigas förslag till förändringar av denna och sjukhusdirektionens uppfattning i frågan framgår av följande sammanställning:

	Nuvarande förhållanden					De sakkunnigas förslag					Sjukhusdirektionens förslag				
	Sköterska A 7	Ord. kansli-biträde A 7	E. o. kansli-biträde Eo 7	E. o. kontorsbiträde Eo 4	Ex. kontorsbiträde Ex 4	Ord. kansli-biträde A 7	Ord. kontorsbiträde A 4	E. o. kontorsbiträde Eo 4	Ord. skrivbiträde A 2	E. o. skrivbiträde Eo 2	Sköterska A 7	Ord. kansli-biträde A 7	E. o. kansli-biträde Eo 7	E. o. kontorsbiträde Eo 4	Ex. kontorsbiträde Ex 4
Medicinska kliniken	—	1	—	—	1	—	1	—	1	—	—	1	—	1	
Kirurgiska »	—	—	1	1	—	—	1	—	1	—	—	1	1	—	
Neurokirurgiska »	—	—	2	—	—	1 ¹	—	1	—	—	—	1	1	—	
Neurologiska »	—	—	1	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	—	
Röntgenavdelningen	—	—	2	1	—	—	1	1	—	1	—	1	2	—	
Kirurgiska polikliniken	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	
Medicinska »	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	—	—	1	—	
Gemensam för poliklinikerna . . .	1	—	—	—	—	—	—	1	—	—	1	—	—	—	
Summa	3	1	6	2	1	1	4	5	2	1	1	1	4	6	
			13				13					13			

¹ För hjälp med utländsk korrespondens.

Departementschefen har, under hänvisning till vad han anfört rörande motsvarande personal vid karolinska sjukhuset, biträtt direktionsens förslag.

b) Personalen på syslomanuskontoret.

De sakkunniga ha föreslagit, att 1 förste vaktmästare (A 7) ersättes med 1 vaktmästare (A 5), att 1 förste vaktmästare ersättes med 1 kontorsbiträde (A 4) och att 1 kameralbiträde (A 8) indrages.

Sjukhusdirektionen har tillstyrkt förslaget beträffande förste vaktmästar-tjänsterna, vilket kunde genomföras från och med den 1 juli 1942, men funnit, att om det ordinarie kameralbiträdet skulle indragas, borde den extra kameralbiträdestjänsten (Ex 8) förändras till ordinarie kanslibiträdestjänst (A 7).

Departementschefen har anslutit sig till direktionens förslag och anser att den nya kontorsbiträdestjänsten borde uppföras i personalförteckningen men icke tillsättas, förrän erfarenheten visade, att den vore oundgängligen behövlig. Frågan om förändring av extra kameralbiträdesbefattningen till ordinarie kanslibiträdestjänst borde upptagas till behandling vid nästa års budgetarbete.

Omkostnader och inkomster vid serafimerlasarettet.

Departementschefen har hänvisat till vad han anfört beträffande motsvarande frågor vid karolinska sjukhuset.

Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot vad departementschefen i ovannämnda avseenden anfört och föreslagit.

Utskottet.

II. Anslagen till karolinska sjukhuset och serafimerlasarettet.

1. Förslagsanslaget till Karolinska sjukhuset: Avlöningar.

Departementschefen har med hänsyn till vad direktionen anfört rörande olägenheterna och bristfälligheterna i fråga om det nu tillämpade särskiljandet av anslagsmedlen till garnisonsavdelningarna tillstyrkt, att den särskilda redovisningen av garnisonsavdelningarna i personalförteckningen samt under avlönings- och omkostnadsanslagen upphör. Då det för bedömning av statens utgifter för detta undervisningssjukhus är av stort intresse att erhålla upplysning om storleken av de betydande kostnaderna för den militära sjukvården därstädes, anser departementschefen likväl, att direktionen bör i sina anslagsäskanden varje år lämna uppgift om de beräknade kostnaderna för garnisonssjukvården.

I fråga om anslagsberäkningarna har departementschefen anfört huvudsakligen följande:

I personalförteckningen för karolinska sjukhuset böra följande förändringar vidtagas:

A) Rubriken Garnisonsavdelningarna utgår. Till rubriken Sjukhuset i övrigt överförs 10 sjuksköterskor i A 7, varjämte 1 sjuksköterska (nattöver-sköterska) i A 7 överföres på övergångsstat.

B) Under rubriken Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna uppföres ytterligare 1 kanslibitråde i lönegraden A 7 (ersätter 1 kameralbiträde i Eo 8).

C) Under rubriken Sjukhuset i övrigt vidtagas följande förändringar:

a) Till följd av de tidigare förordade besparings- och rationaliseringsåtgärderna böra följande ändringar göras:

Sjukvårdspersonal.

2 föreståndarinnor i A 11 föras på övergångsstat (jfr nedan).

2 andra föreståndarinnor i A 8 nyuppföras (ersätta 2 föreståndarinnor i A 11, den ena tjänsten torde dock icke få tillsättas, förrän tillstånd därtill, efter utredning om tjänstens behövlighet, meddelats).

2 sjuksköterskor i A 7 föras på övergångsstat (ersättas vid ledighet med 2 kontorsbiträden i A 4).

7 sjuksköterskor i A 7 föras på övergångsstat (ersättas vid ledighet med elever).

2 sjuksköterskor i A 7 föras på övergångsstat (ersättas vid ledighet med 1 assistentsköterska i Eo 5 och 1 halvtidstjänstgörande sjuksköterska i Eo 7).

1 sjuksköterska i A 7 föres på övergångsstat (ersättes med 1 assistentsköterska i Eo 5).

1 sjuksköterska i A 7 avföres.

2 kontrollbiträden i A 7 föras på övergångsstat (ersättas vid ledighet med 1 kontrollbiträde i Eo 7 och 1 kontorsbiträde i A 4).

Administrations- och kontorspersonal.

3 kanslibiträden i A 7 föras på övergångsstat (ersättas vid ledighet med 1 skrivbiträde i A 2 och 2 kontorsbiträden i A 4).

1 kanslibitråde i A 7 avföres (ersättes med 1 kontorsbiträde i Eo 4 med halvtidstjänstgöring).

2 kontorsbiträden i A 4 nyuppföras (skola ersätta 2 sjuksköterskor i A 7).

2 kontorsbiträden i A 4 nyuppföras (skola ersätta 2 kanslibiträden i A 7).

1 kontorsbiträde i A 4 nyuppföres (skall ersätta 1 kanslibitråde i Eo 7).

3 kontorsbiträden i A 4 nyuppföras (skola ersätta 1 kontrollbiträde i A 7 och 2 kontrollbiträden i Eo 7).

1 kontorsbiträde i A 4 föres på övergångsstat (ersättes vid ledighet med 1 skrivbiträde i Eo 2).

1 skrivbiträde i A 2 nyuppföres (skall ersätta 1 kanslibitråde i A 7).

2 skrivbiträden i A 2 nyuppföras (ersätta 2 kontorsbiträden i Eo 4).

b) I anslutning till den tjänsteförteckningsrevision, som föreslagits i årets statsverksproposition, erhåller förste maskinisten benämningen maskinist av 1:a klass, andre maskinisterna benämningen maskinister av 2:a klass och förste eldarna benämningen eldare av 1:a klass.

c) I enlighet med vad direktionen föreslagit avföres 1 tvättmästare, vilken befattning hittills icke varit tillsatt.

I avlöningssstaten bör den under rubriken *Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna* uppförda anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän höjas med lönen åt ett kanslibitråde. Erinras må, att enligt vad som beslutats vid 1941 års riksdag den nu på förordnande uppehållna tjänsten som laborator, tillika kemist, må tillsättas från och med

nästa budgetår. Det under denna anslagspost upptagna arvodet för uppehållande av förste byråingenjörstjänsten bör i anslutning till den i årets statsverksproposition föreslagna arvodesregleringen höjas med 400 kronor. Arvodesposten under samma rubrik bör uppräknas dels med 1,500 kronor, beroende på att arvodet åt föreståndaren för radiofysiska institutionen bör utanordnas från och med nästa budgetår, dels ock med 300 kronor för förstärkning av arvodet åt biträdande byråingenjören i anslutning till nyssnämnda arvodesreglering.

Den under rubriken *Sjukhuset i övrigt* hörande anslagsposten till arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, bör ökas med 6,800 kronor för ovannämnda arvodesreglering. Jag finner hinder icke möta för att prästmannen får uppbara även det för en organist avsedda arvodet. Till serafimerlasarettets arvodespost bör enligt vad jag i det följande kommer att föreslå överföras arvodet åt en specialist i plastisk kirurgi. Arvodet till kassakontrollanten bör nedsättas med 600 kronor. Jag har intet att erinra mot att uppdraget som kassakontrollant även anförtros åt annan än direktionsledamot.

Den under rubriken *Garnisonsavdelningarna* nu uppförda anslagsposten avlöningar till icke-ordinarie personal, 240,000 kronor, torde i enlighet med direktionens förslag till följd av de hittillsvarande erfarenheterna av medelsbehovet för vikarier böra ökas med 10,000 kronor till 250,000 kronor. Detta belopp bör tillföras den under rubriken *Sjukhuset i övrigt* uppförda anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal.

Sistnämnda anslagspost beröres av de i det föregående förordade besparings- och rationaliseringsåtgärderna på följande sätt:

Sjukvårdspersonal.

2 kontrollbiträden i Eo 7 indragas (1 e. o. kontrollbiträde träder i stället för 1 ordinarie kontrollbiträde, 3 e. o. kontrollbiträden ersättas med 2 ordinarie kontorsbiträden och 1 e. o. kontorsbiträde).

2 kontrollbiträden i Ex 7 indragas (ersättas med 2 e. o. kontorsbiträden).

1 sjuksköterska i Eo 7 med halvtidstjänstgöring nyanställes (ersätter 1 ordinarie sjuksköterska).

1 assistentsköterska i Eo 5 indrages (ersättes med 2 tandsköterskor).

2 tandsköterskor i U 2 nyanställas (ersätta 1 assistentsköterska).

9 elever (provsköterskor) med arvoden nyanställas (7 ersätta 7 ordinarie sjuksköterskor; 2 ersätta 2 assistentsköterskor i Eo 5, vilka i sin tur ersätta 2 ordinarie sjuksköterskor).

1 elev med arvode nyanställes (ersätter 1 ordinarie sjuksköterska vid garnisonsavdelningarna).

Administrations- och kontorspersonal.

1 kanslibiträde i Eo 7 indrages (ersättes med 1 ordinarie kontorsbiträde).

1 halvtidstjänst som kontorsbiträde i Eo 4 nyinrättas:

(1 e. o. kontorsbiträde ersätter 1 e. o. kontrollbiträde,

2 e. o. kontorsbiträden ersätta 2 extra kontrollbiträden,

2 e. o. kontorsbiträden ersättas med 2 ordinarie skrivbiträden,

1 e. o. kontorsbiträde ersättes med 1 e. o. skrivbiträde och

1 halvtidstjänst som e. o. kontorsbiträde ersätter 1 ordinarie kanslibiträde).

2 skrivbiträden i Eo 2 nyanställas (ersätta 1 ordinarie och 1 e. o. kontorsbiträde).

I enlighet med de principer, som anförts i det föregående, böra samtliga förändringar av icke-ordinarie befattningar genomföras från och med nästa budgetår med undantag av att icke-ordinarie befattning, som skall träda i stället för nu befintlig ordinarie tjänst, icke inrättas, förrän den ordinarie tjänsten indragits. Undantaget innebär, att för nästa budgetår endast en vakant ordinarie kanslibiträdestjänst kan utbytas mot en extra ordinarie kontorsbiträdestjänst på halvtid och att en halvtidstjänst som sjuksköterska träder i stället för en vakant ordinarie sjuksköterskebefattning. Vidare torde den anordningen böra genomföras, att en assistentskötersketjänst tills vidare uppehålls av den ordinarie sjuksköterskan på ljusbehandlingsavdelningen, vars tjänst föreslagits till indragning. Besparingen torde för nästa budgetår kunna beräknas till omkring 15,000 kronor. Det torde få ankomma på Kungl. Maj:t att framdeles meddela närmare bestämmelser rörande genomförandet av de ifrågakvarande besparingsåtgärderna, även med smärre avvikelser från vad sålunda beräknats.

För konsultationer i vetenskapsgrenar, som icke äro företrädade vid sjukhuset, torde i enlighet med sjukhusdirektionens förslag böra anvisas högst 1,800 kronor.

För förhöjd ersättning till vissa sjuksköterskeskolor, tillämpningen av en för vikarierande sjuksköterskor genomförd löneroglering och ändrad bokföring av »rörligt tillägg» åt vikarier torde i enlighet med direktionens förslag böra beräknas respektive 15,000, 52,000 och 40,000 kronor.

Direktionen har hemställt, att det belopp av 45,000 kronor, varmed anslagsposten för innevarande budgetår i samband med förändringen av avlöningsstatens uppställning nedsatts i avbidan på erfarenhet rörande medelsbehovet, måtte tillföras anslagsposten. Tillika har direktionen begärt, att för ökade utgifter för ålderstillägg och vikarier måtte anvisas 74,000 kronor. Direktionen har anført, att anslagsposten visat sig otillräcklig, väsentligen beroende på att vikarier på vakanta tjänster måste förordnas i stor utsträckning, samt att merutgifterna alltså till stor del motsvarades av besparingar på ordinarieposten. Det må erinras, att icke-ordinarieposterna för garnisonsavdelningarna och sjukhuset i övrigt för det sistförflutna budgetåret måst för ändamål, som här avses, överskridas med sammanlagt 101,000 kronor. Jag vill därför tillstyrka, att förevarande post ökas med 100,000 kronor.

Anslaget till avlöningar vid karolinska sjukhuset har departementschefen för nästa budgetår beräknat till 4,224,000 kronor, innebärande en höjning med 180,000 kronor.

I detta sammanhang har departementschefen till behandling upptagit fråga om *disposition av vissa lokaler vid ögonkliniken* och härom anført följande.

Enligt 1940 års lagtima riksdags beslut får ögonkliniken vid karolinska sjukhuset endast tagas i bruk till så stor del, att antalet vårdplatser ungefär motsvarar antalet vid den tidigare ögonkliniken vid serafimerlasarettet. På framställning av sjukhusdirektionen har Kungl. Maj:t den 13 februari 1942 medgivit, att den icke i bruk tagna delen (omfattande cirka 25 vårdplatser) av karolinska sjukhusets ögonklinik må tills vidare under år 1942 användas för möjliggörande av vård åt sjuka finska barn. Kostnaderna härför skola bestridas enligt de grunder och i den ordning, som angivits i kungl. brev

(sid. 25) den 30 december 1941 angående beredande av sjukhusvård åt krigsinvalider från Finland m. m. Detta innebär, att för vården skall erläggas ersättning motsvarande för sjukhuset gällande vårdavgift för utländsk medborgare och att ersättningen skall utgå ur det av 1941 års riksstill Beredande av sjukhusvård i Sverige åt krigsinvalider från Finland m. m. beviljade reservationsanslaget av en miljon kronor. Givetvis komma dock vissa kostnader att belasta sjukhusets anslag. Under förutsättning att riksdagen icke har något att erinra mot vad sålunda förekommit torde medgivnadet att disponera den ifrågavarande delen av ögonkliniken för vård av sjuka finska barn få äga tillämpning i den mån detta visar sig behövt och icke inkräktar på klinikens verksamhet.

2. Förslagsanslaget till Karolinska sjukhuset: Omkostnader.

Förevarande anslag är för budgetåret 1941/42 uppfört med 2,730,000 kronor, varav 482,000 kronor anvisats för garnisonsavdelningarna och återstoden, 2,248,000 kronor, för sjukhuset i övrigt.

Departementschefen har beräknat omkostnadsanslaget för nästa budgetår till 3,110 000 kronor, innebärande en väsentligen av ökade bränsle- och kostutgifter betingad ökning med 380,000 kronor.

Utskottet kan giva sin anslutning till de av departementschefen beträffande avlönings- och omkostnadsanslagen vid karolinska sjukhuset verkställda kostnadsberäkningarna för nästa budgetår.

Utskottet.

Utskottet har icke heller haft något att invända mot att ögonkliniken vid ifrågavarande sjukhus i viss utsträckning disponeras för vård av sjuka finska barn i den mån detta visar sig behövt och icke inkräktar på klinikens verksamhet.

3. Förslagsanslaget till Serafimerlasarettet: Avlöningar.

Departementschefen har beträffande förevarande anslag anfört i huvudsak följande.

I personalförteckningen för serafimerlasarettet böra följande ändringar vidtagas med anledning av de i det föregående förordade besparings- och rationaliseringsåtgärderna:

2 sjuksköterskor i A 7 föras på övergångsstat (ersättas med 2 kontorsbiträden i Eo 4).

2 förste vaktmästare i A 7 indragas (ersättas med 1 vaktmästare i A 5 och 1 kontorsbiträde i A 4).

1 vaktmästare i A 5 nyuppföres (ersätter 1 förste vaktmästare i A 7).

1 kameraltjänst i A 8 föras på övergångsstat.

1 kontorsbiträde i A 4 nyuppföres (ersätter 1 förste vaktmästare i A 7; befattningen hålles vakant tills vidare).

I enlighet med det i årets statsverksproposition framställda förslaget till tjänsteförteckningsrevision böra vidare första eldarna erhålla benämningen eldare av 1:a klass, maskinmästaren nedflyttas från lönegraden A 14 till maskinmästare av 2:a klass i lönegraden A 13 och maskinisten nedflyttas från

lönegraden A 10 till maskinist av 2:a klass i lönegraden A 9. Maskinmästaren och maskinisten böra därför föras på övergångsstat, varjämte bör beträffande de nya tjänsterna anmärkas, att de icke skola tillsättas så länge de på övergångsstat förda befattningshavarna kvarstå i tjänst.

Jag tillstyrker även, att överläkaren vid röntgenavdelningen, vilken nu är uppförd som extra ordinarie tjänsteman i lönegraden Eo 29, uppföres som ordinarie i lönegraden A 29. Vidare böra två nu till indragning bestämda sjuksköterskebefattningar i lönegraden A 7 avföras ur personalförteckningen.

De ovan angivna förändringarna medföra för nästa budgetår en höjning av anslagsposten till avlöningar till ordinarie tjänstemän med cirka 9,800 kronor. Med hänsyn till utvidgningen av neurokirurgiska och kirurgiska klinikerna torde vidare för anställande av 10 sjuksköterskor böra beräknas en ökning av omkring 35,000 kronor.

Arvodet till en specialist i plastisk kirurgi torde böra överföras från karolinska sjukhusets avlöningsanslag till lasarettets. Då specialistens verksamhet torde komma att ökas vid lasarettet, förordar jag en höjning av hans arvode. I avbidan på närmare erfarenhet synes arvodet dock böra höjas endast med 1,000 kronor till 5,000 kronor. Biträdande läkaren vid röntgenavdelningen åtnjuter nu arvode dels med 3,800 kronor på lasarettets stat, dels med 5,600 kronor på karolinska institutets stat. Sistnämnda arvode torde såsom jag nedan kommer att föreslå böra bortgå. Då befattningen vore nödvändig för sjukvården, har direktionen föreslagit, att arvodet skulle överflyttas till lasarettets stat och där således utgå med 9,400 kronor. Jag vill biträda detta förslag men förutsätter i anslutning till vad direktionen anfört, att den förste underläkare, som enligt beslut vid 1941 års riksdag skulle nyanställas i samband med neurokirurgiska klinikens utvidgning, icke tillsättes. För biträdande överläkare vid neurokirurgiska kliniken torde i överensstämmelse med tidigare beslut ett belopp av 9,400 kronor böra beräknas. För genomförande av den i årets statsverksproposition föreslagna arvodesregleringen torde arvodesposten böra uppräknas med 4,900 kronor. Den tidigare föreslagna sänkningen av kassakontrollantens arvode medför en minskning med 300 kronor.

I fråga om anslagsposten till avlöningar till övrig icke-ordinarie personal böra de ovan föreslagna besparings- och rationaliseringsåtgärderna medföra följande ändringar:

- 1 andre underläkare i Ex 22 indrages.
- 1 sjukgymnast i Ex 9 indrages.
- 2 kanslibiträden i Eo 7 indragas (ersättas med 2 e. o. kontorsbiträden).
- 4 kontorsbiträden i Eo 4 nyanställas (ersätta 2 e. o. kanslibiträden och 2 ordinarie sjuksköterskor).

Dessa förändringar utom utbytet av sjuksköterskor mot kontorsbiträden torde böra genomföras från och med nästa budgetår.

Mot de av direktionen föreslagna ökningarna och minskningarna av anslagsposten har jag i övrigt intet annat att erinra än att i anslutning till vad statskontoret anfört personalökningen vid medicinska laboratorierna synes kunna begränsas till en assistentsköterska och den nya telefonisten tills vidare böra anställas som extra.

Anslaget till avlöningar vid serafimerlasarettet har departementschefen för nästa budgetår beräknat till 1,876,000 kronor, innebärande en höjning med 196,000 kronor.

Utskottet har icke funnit annat att erinra mot de av departementschefen framlagda kostnadsberäkningarna än att arvodet till överläkaren vid neurokirurgiska kliniken — nu 1,000 kronor — bör från och med nästa budgetår, då kliniken blivit utbyggd och alltså erhåller ökat antal vårdplatser, bestämmas till samma belopp, som utgår till överläkarna vid sjukhusets övriga kliniker eller till 1,500 kronor. På grund härav bör anslagsposten till arvodet och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, uppföras med ett belopp av $(144,300 + 500 =) 144,800$ kronor och avlöningsanslagets slutsumma ökas med 500 kronor till $(1,876,000 + 500 =) 1,876,500$ kronor.

Utskottet.

4. Förslagsanslaget till Serafimerlasarettet: Omkostnader.

Sjukhusdirektionen har beräknat omkostnadsanslaget för nästa budgetår till 1,654,500 kronor, innebärande en ökning i förhållande till anslaget för innevarande budgetår med 289,500 kronor. Den beräknade ökningen hänför sig till den utvidgning av kirurgiska och neurokirurgiska klinikerna, som under budgetåret 1942/43 kommer att äga rum.

Departementschefen har föreslagit att ifrågavarande anslag för nästa budgetår höjes med 170,000 kronor till 1,535,000 kronor och i ämnet anfört följande:

Såsom direktionen framhållit, måste utvidgningen av kirurgiska och neurokirurgiska klinikerna medföra ökning av omkostnaderna. Denna utgiftsstegring motväges endast i mindre grad av de besparingsåtgärder, som berörts i det föregående. Emellertid torde i avbidan på att erfarenhet vinnes beträffande omkostnadsökningen efter om- och tillbyggnadens fullbordande en viss återhållsamhet i anslagsberäkningarna vara motiverad. Ökningen av delposten till bränsle, lyse och vatten, vilken ökning utgör cirka 200,000 kronor av den till omkring 290,000 kronor beräknade anslagshöjningen, synes mig kunna begränsas till 130,000 kronor. Då jag i det följande ämnar föreslå anvisande av ett avsevärt anslagsbelopp för utrustning av de nya lokaler, som tillkomma genom om- och tillbyggnaden, anser jag mig icke kunna tillstyrka, att ett belopp av 30,000 kronor beräknas för fortsatt modernisering av sängutrustning m. m. vid lasarettet även för nästa budgetår. Även i fråga om andra poster i den av direktionen föreslagna omkostnadsstaten synes minskning kunna ske.

Utskottet har icke funnit något att erinra mot att omkostnadsanslaget vid serafimerlasarettet för nästa budgetår i enlighet med departementschefens förslag uppföras med ett belopp av 1,535,000 kronor.

Utskottet.

III. Förslagsanslaget till Karolinska medicokirurgiska institutet: Avlöningar.

Detta anslag är nu uppfört med 783,500 kronor. Kungl. Maj:t har föreslagit, att anslaget för nästa budgetår ökas med 8,600 kronor till 792,100 kronor. Kungl. Maj:ts förslag innebär i huvudsak följande.

1. Överläkaren vid serafimerlasarettets röntgenavdelning erhåller ett arvode av 2,600 kronor för meddelande av undervisning i röntgendiagnostik;
2. För undervisning i kliniska laborationsmetoder anvisas ett arvode av 3,000 kronor;
3. Kontorsbiträdesbefattningen på institutets kamrerarekontor uppflyttas till kanslibiträdestjänst;
4. En e. o. vaktmästarbefattning i 7 lönegraden inrättas vid rättsmedicinska institutionen, i samband varmed arvodet å 1,500 kronor till ett vaktmästarbiträde bortfaller;
5. I anslutning till tjänsterevisionens förslag dels nedflyttas en vaktmästare på kansliet i lönegraden A 7 till expeditionsvakt i lönegraden A 5 (den nuvarande vaktmästaren överföres på övergångsstat och den nya befattningen i lönegraden A 5 hålles vakant så länge vaktmästaren kvarstår i tjänst), dels ock ändras maskinistens benämning till maskinist av 2:a klass.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag.

IV. Reservationsanslaget till Serafimerlasarettet: Vissa om- och tillbyggnadsarbeten för anordnande av en neurokirurgisk klinik m. m.

Serafimerlasarettets ögonklinik överflyttades den 1 januari 1941 till karolinska sjukhuset. Enligt uppgjord plan skulle den sålunda lediga klinikbyggnaden användas för utvidgning av lasarettets kirurgiska och neurokirurgiska kliniker (neurokirurgiska kliniken utgör nu en del av kirurgiska kliniken). En förutsättning härför var, att medel anvisades för utförandet av vissa ombyggnadsarbeten m. m. För täckande av en del av kostnaderna för dessa arbeten ha Stockholms stad och Stockholms läns landsting, vilka äro medintressenter i lasarettet, beviljat anslag av respektive 100,000 kronor och 54,625 kronor.

I skrivelse den 4 mars 1939 anförde sjukhusdirektionen, att utökningen av den kirurgiska kliniken icke erfordrade större ändringar men att ändringsarbetena för neurokirurgiska kliniken behov, vilka bland annat innefattade tillbyggnad av en våning och uppförande av ny vindsvåning, enligt ett av arkitekten G. Birch-Lindgren år 1937 upprättat förslag beräknades draga en kostnad av 395,000 kronor. Härtill borde för utrustning av de båda klinikernas nya lokaler läggas 75,000 kronor; emellertid hade några detaljerade beräkningar av utrustningskostnaderna ej verkställts.

I skrivelse den 14 oktober 1939 angående anslag till ombyggnaden meddelade direktionen, att Birch-Lindgren reviderat kostnadsberäkningarna och angivit byggnadskostnaden till ett 47,000 kronor högre belopp eller 442,000 kronor.

I proposition till 1940 års lagtima riksdag förordades uppskov med ögonklinikens bortflyttning från lasarettet. Riksdagen ansåg emellertid, att över-

flyttningen borde ske tidigare än i propositionen angivits. OrdnanDET av neurokirurgiska klinikens lokalfråga borde därför kunna ske relativt snart och vid en tidpunkt, då behov av arbetstillfällen kunde visa sig vara för handen. I så fall kunde Kungl. Maj:t av för arbetslöshetens bekämpande avsedda medel ställa anslag till ombyggnaden till förfogande.

Med anledning härav hemställde direktionen i skrivelse den 27 juni 1940, att anslag till byggnadsarbetena måtte anvisas. Därvid överlämnade direktionen en delvis justerad plan för ombyggnaden, vilken enligt av Birch-Lindgren verkställd kostnadsberäkning skulle medföra en kostnad av 495,000 kronor jämte 75,000 kronor för utrustning.

Med hänsyn till ytterligare prisstegringar infordrades nya kostnadsberäkningar. Enligt av Birch-Lindgren den 25 januari 1941 verkställda beräkningar skulle kostnaderna för byggnadsarbetena uppgå till 790,000 kronor. Kostnaderna för utrustning beräknades den 30 januari 1941 av t. f. sysslomannen vid lasarettet till 112,500 kronor.

Med anledning härav framhöll byggnadsstyrelsen i utlåtande den 18 februari 1941, att det nu framlagda byggnadsförslaget innebure en till följd av framställda önskemål verkställd omarbetning av det tidigare förslaget, varigenom detta fördyrats med cirka 210,000 kronor. På anmodan hade direktionen föreslagit besparingar i programmet till ett belopp av 60,000 kronor. Kostnaderna för det sålunda begränsade byggnadsförslaget beräknade byggnadsstyrelsen till 680,000 kronor.

I propositionen 1941:109 äskades med utgångspunkt från sistnämnda kostnadsberäkningar å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1940/41 ett anslag av 525,000 kronor (680,000 — stadens och landstingets bidrag, i runt tal 155,000 kronor).

Riksdagen anvisade det begärda anslaget.

Byggnadsstyrelsen har — under förmälan, att byggnadsarbetena igångsattes i september 1941 — i skrivelse den 2 februari 1942 hemställt om anvisande på tilläggsstat II för innevarande budgetår av ytterligare 53,000 kronor till byggnadsarbetena. Härav belöper ett belopp av 33,000 kronor på vissa kostnader, som icke tidigare kunnat förutses (reparationer, prisstegringar m. m.), medan återstoden, 20,000 kronor, avser isolering av ett laborationsrum.

Sjukhusdirektionen har i skrivelse den 20 januari 1942 — under erinran, att direktionen i november 1941 preliminärt beräknat utrustningskostnaderna till 262,000 kronor — meddelat, att en slutlig beräkning av desamma uppvisade ett anslagsbehov av 280,000 kronor.

Departementschefen har för egen del yttrat följande:

Av den föregående redogörelsen framgår, att kostnaderna för ombyggnad av ögonklinikbyggnaden vid serafimerlasarettet undan för undan beräknats till högre belopp. Från att ursprungligen ha angivits till 395,000 kronor ha de successivt höjts till 680,000 kronor. Ökningen har visserligen delvis berott

på prisstegringar men har väsentligen haft sin orsak i utvidgningar och förbättringar av det ursprungliga byggnadsprogrammet.

De ytterligare krav på medel till byggnadsarbetena, som nu framförts, måste därför vara mycket starkt motiverade för att kunna bifallas. Av det begärda tilläggsanslaget, 53,000 kronor, avser ett belopp av 33,000 kronor huvudsakligen förbättringsarbeten, vilkas behövlighet icke från början kunnat förutses, såsom ersättande av rötskadade bjälkar och dylikt. I beloppet ingår emellertid även en post på 6,000 kronor för anordnande av elektrisk drift av två pakethissar, för vilka tidigare handdrift avsetts. Då det emellertid har upplysts, att tekniska förutsättningar icke föreligga för en sådan enklare anordning av hissarna tillstyrker jag, att medel beviljas för nämnda förbättring. Ej heller i övrigt anser jag mig kunna avvisa de i beloppet 33,000 kronor ingående anslagsäskandena, vilka till stor del hänföra sig till redan utförda arbeten. Återstoden av det äskade anslagsbeloppet eller 20,000 kronor belöper på ändrad förläggning av ett elektrofysiologiskt laboratorium, varigenom detta skulle bli bättre isolerat från elektriska och andra störningar, vilka skulle inverka menligt på de elektroencefalografiska undersökningarna där. Ehuru behovet av en isolerad förläggning av laboratoriet bort kunna angivas tidigare, anser jag mig böra tillstyrka framställningen i denna del. För byggnadskostnader bör sålunda beräknas ett ytterligare belopp av 53,000 kronor.

Även beräkningarna av kostnaderna för utrustning av de nyvunna lokalerna ha tid efter annan ändrats till högre belopp. Kostnaderna angåvos sålunda år 1939 till 75,000 kronor, i januari 1941 till 112,500 kronor, i november 1941 till 262,000 kronor och ha nu slutligen preciserats till 280,000 kronor. Det av 1940 års lagtima riksdag fattade beslutet rörande ombyggnaden torde alltså ha varit grundat på en väsentlig underskattning av kostnaderna. Också vid 1941 års beslut har förutsatts en lägre utrustningskostnad än den nu angivna. I propositionen 1941:109 föreslogs sålunda, att kostnaden skulle bestridas från lasarettets omkostnadsanslag, och framhölls, att endast den oundgängligen erforderliga utrustningen borde anskaffas. Med hänsyn till vad sålunda förekommit bör denna fråga ånyo underställas riksdagens prövning.

Beträffande utrustningskostnadernas ökning har direktionen framhållit, att de tidigare beräkningarna icke varit detaljerade, att priserna stegrats och att byggnadsplanerna utvidgats. Om en kostnadsbegränsning måste komma till stånd, kunde enligt direktionen anskaffande av utrustning i föreläsningssalen och röntgenutrustning, kostnadsberäknade till sammanlagt 40,000 kronor, möjligen uppskjutas. Denna begränsning torde böra iakttagas. Av den återstående delen av det begärda utrustningsanslaget hänför sig ett belopp av 7,000 kronor till elektroencefalografisk apparatur. För det kliniska arbetet inom neurokirurgien och angränsande områden tenderar elektroencefalografien till att bli lika oundgänglig som röntgenundersökning inom andra grenar av läkarvetenskapen. Det synes därför icke skäligen kunna ifrågasättas, att den nya kliniken vid serafimerlasarettet skall sakna ifrågavarande undersökningsinstrument. Härtill kommer, att den nu tillämpade anordningen, att elektroencefalografiska undersökningar av lasarettets patienter utföras på karolinska sjukhuset, medför lång väntetid, obehag och risker för de ofta svårt sjuka patienter, varom här är fråga, varjämte transporterna av de sjuka samt undersökningarna på karolinska sjukhuset föranleda särskilda kostnader. Det begärda beloppet torde därför böra anvisas. Av utrustningen i

övrigt anser jag, att medel icke behöva i förevarande sammanhang anvisas för apparatur m. m. till ett värde av i runt tal 20,000 kronor. Jag tillstyrker, under hänvisning till det anförda, att för utrustning nu anvisas i runt tal 220,000 kronor.

Departementschefen har alltså tillstyrkt ett sammanlagt anslagsbelopp av 273,000 kronor, att anvisas å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 under det år 1941 anvisade anslagets benämning.

Såsom av den lämnade redogörelsen framgår hava kostnaderna för ombyggnaden av ögonkliniken vid serafimerlasarettet undan för undan beräknats till högre belopp. Från att ursprungligen hava angivits till 395,000 kronor hava de successivt höjts till 680,000 kronor, vartill nu ytterligare komma kostnader å 53,000 kronor för ifrågavarande byggnadsarbeten. Departementschefen har framhållit, att ökningen visserligen delvis berott på prisstegringar men väsentligen haft sin orsak i utvidgningar och förbättringar av det ursprungliga byggnadsprogrammet. Jämväl utrustningskostnaderna — ursprungligen beräknade till 75,000 kronor — hava successivt stegrats. Departementschefen har påtalat dessa förhållanden, och utskottet finner det för sin del anmärkningsvärt, att ifrågavarande byggnads- och utrustningskostnader kalkylerats på ett så föga hållbart sätt. Med hänsyn till vad departementschefen anför har utskottet funnit sig böra godtaga det av honom här framlagda förslaget ifråga om anslag till omförmälda ändamål.

Utskottet.

V. Förslagsanslaget till Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala m. m.

Detta anslag är för innevarande budgetår uppfört med 300,000 kronor, därav förslagsvis 295,000 kronor såsom bidrag till driftkostnader och högst 5,000 kronor för sjukvård åt fattiga och mindre bemedlade sjuka från ort utom Uppsala län.

Kanslern för rikets universitet har till Kungl. Maj:t inkommit med utredning rörande ändring i visst avseende av fördelningen mellan statsverket och Uppsala läns landsting av kostnaderna för driften av ifrågavarande sjukhus.

Uppsala läns landstings ställning till akademiska sjukhuset regleras genom ett mellan universitetet och landstinget upprättat kontrakt av år 1900, vilket ursprungligen skulle gälla under 40 år, men som numera erhållit förlängd giltighet till och med år 1965.

Enligt gällande grunder för fördelningen av driftkostnaderna vid akademiska sjukhuset i Uppsala mellan statsverket och Uppsala läns landsting har landstinget att bidra till dessa kostnader i två olika avseenden. Landstingets *primära bidrag* utgår i form av en viss avgift per vård-

dag för patienter från landstingsområdet. Storleken av denna avgift har aldrig varit underställd Kungl. Maj:ts och riksdagens direkta prövning, ehuru densamma givetvis är av avgörande betydelse för storleksordningen av statsverkets kostnader för sjukhusets drift. Så länge sjukhuset i stort sett var självförsörjande, d. v. s. innan statsverkets kostnader för sjukhuset uppgingo till mera betydande belopp, saknades anledning att närmare granska grunderna för beräkandet av landstingets vårdavgift. Däremot ha statsmakterna vid ett par tillfällen haft anledning att ingripa, då det gällt landstingets *sekundära bidragsskyldighet*. Denna sekundära ansvarighet tillkom, såsom i det föregående erinrats, på initiativ av 1899 års riksdag, i det att riksdagen såsom villkor för beviljande av visst byggnadsbidrag förutsatte, att landstinget skulle ikläda sig ekonomiskt ansvar för hälften av den brist, som kunde uppkomma i sjukhusets stat. Landstinget godtog detta villkor, varvid dess bidrag dock maximerades till 7,500 kronor. Denna maximering upphävdes först år 1918 på framställning av Kungl. Maj:t.

Anledningen till att frågan om grunderna för driftkostnadernas fördelning nu aktualiserats, är i första hand spørsmålet om fördelningen av utgifterna för dyrtidstillägg åt sjukhuspersonalen. Dyrtidstilläggen ha hittills utgått helt av statsmedel och belastat anslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst. Vid fastställandet av landstingets vårdavgift har dock hänsyn tagits till samtliga driftkostnader, således även till dyrtidstilläggen. Statsverket kan således icke sägas ha åsamkats några merkostnader genom den hittills tillämpade anordningen med statsutgifternas bestridande från såväl bidragsanslaget som anslaget till dyrtidstillägg.

Av *universitetet i Uppsala och landstinget utsedda kommitterade* ha för universitet och landstinget framlagt förslag om ändrad lydelse av §§ 4 och 6 i förutnämnda kontrakt. Förslaget, vilket innebär bland annat, att kostnaderna för dyrtidstilläggen från och med den 1 januari 1942 skola lika fördelas mellan landstinget och statsverket, har antagits av 1941 års landsting. *Större akademiska konsistoriet* har hemställt, att Kungl. Maj:t, under förutsättning att Kungl. Maj:t intet hade att erinra mot förslaget, måtte vidtaga åtgärder för att från och med 1942 års början dyrtidstillägg till befattningshavare vid sjukhuset icke längre må utgå av på riksstaten uppförda anslag till dyrtidstillägg. *Kanslern för rikets universitet* har hemställt, att Kungl. Maj:t ville bemyndiga konsistoriet att å universitetets vägnar ingå avtal med landstinget om ändring av ifrågavarande kontrakt i enlighet med det av landstinget antagna förslaget.

Departementschefen har funnit det ur flera synpunkter lämpligt att få till stånd en ändring, på sätt som blir fallet, därest ifrågavarande kontraktsändring godtages, samt i ärendet anfört följande:

Det finnes emellertid även en annan anledning än den nyssnämnda att i detta sammanhang uppmärksamma frågan om fördelningen mellan landstinget och statsverket av driftkostnaderna vid akademiska sjukhuset. Jag

syftar på den avsevärt stegrade belastningen på anslaget till bidrag till detta sjukhus. Anslagsbelastningen utgjorde budgetåret 1935/36 omkring 135,600 kronor, budgetåret 1938/39 omkring 313,000 kronor och under budgetåret 1940/41 i runt tal 407,900 kronor. Utgiftsstegringen var sålunda betydande redan före den nuvarande krisens inbrott. Den av universitetsmyndigheterna förebragta utredningen visar dock, att utgiftsstegringen icke föranletts av en förskjutning till nackdel för statsverket av de båda parternas andelar i den sammanlagda utgiftssumman. Vid fastställandet av landstingets vårdavgift har tvärtom under det senaste decenniet såsom en grundläggande princip gällt, att relationen mellan statsverkets och landstingets utgifter skulle bibehållas orubbad trots den så gott som oavslätliga stegringen av driftkostnaderna. Den av landstingets och universitetets kommitterade föreslagna ändringen av kontraktet syftar, såsom det större akademiska konsistoriet framhåller, till att fastslå denna princip såsom grundläggande för den ekonomiska ansvarsfördelningen mellan parterna. Om denna princip fasthålls, synes mig anledning saknas att från statsverkets sida påkalla någon annan ändring i den hittills tillämpade ordningen för reglerandet av statens och landstingets mellanhavanden i fråga om akademiska sjukhuset än de, som nämnda kommitterade föreslagit. I motsats till statskontoret är jag sålunda icke för närvarande beredd att förorda en övergång till ett system med avlönings- och omkostnadsanslag, även om ett sådant av rent principiella skäl vore att förorda. På sätt konsistoriet framhållit, torde en dylik förändring även vara ägnad att medföra en betydande merkostnad för statsverket. Jag är i likhet med universitetsmyndigheterna av den åsikten, att erfarenheterna böra få utvisa, huruvida en övergång framdeles till den av statskontoret ifrågasatta anordningen är att föredraga. I syfte att för statsmakterna underlätta en mera kontinuerlig granskning av driftkostnadernas fördelning mellan staten och landstinget torde universitetsmyndigheterna framdeles böra årligen i samband med anslagsäskandena för ifrågavarande ändamål lämna uppgift rörande sjukhusets ekonomiska förhållanden, såsom angående storleken av landstingets vårdavgift för löpande budgetår, grunderna för dess fastställande o. s. v. En redogörelse för angivna förhållanden torde även böra lämnas riksdagen under vederbörande punkt i åttonde huvudtiteln.

Av det anförda torde framgå, att jag anser mig kunna tillstyrka de av förutnämnda kommitterade uppgjorda och av landstinget för dess del godtagna kontraktsändringarna, såvitt dessa avse att reglera landstingets bidrag till kostnaderna för sjukhuspersonalens dyrtidstillägg. Jag har vidare icke funnit anledning till erinran mot sådan ändring av kontraktet, att statsbidraget till barnavdelningen helt kommer landstinget till godo. Vid nu angivna förhållanden torde Kungl. Maj:t böra meddela beslut av innebörd, att för bestridande av kostnaderna för författningens utgående dyrtidstillägg å på sjukhusets stat redovisade löneförmåner åt befattningshavare vid sjukhuset från och med den 1 januari 1942 icke vidare må anlitas det under åttonde huvudtiteln anvisade anslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst.

I detta sammanhang må framhållas, att universitetet och landstinget jämväl överenskommit om sådan ändring av det mellan dem gällande särskilda avtalet rörande driften av det från akademiska sjukhuset i ekonomiskt hänseende fristående centralsanatoriet, att dyrtidstilläggen åt befattningshavarna vid denna anstalt, vilka hittills utgått från femte huvudtitelns anslag

till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, från och med den 1 januari 1942 skola belasta sanatoriets stat och sålunda bestridas av landstinget.

Departementschefen har vidare framhållit, att de ifrågavarande kontraktsändringarna vore avsedda att tillämpas från och med den 1 januari 1942. Häremot syntes departementschefen icke finnas anledning till erinran. I fråga om anslagsbehovet under åttonde huvudtiteln för nästa budgetår medförde de av departementschefen förordade kontraktsändringarna den förändringen, att belastningen å förslagsanslaget till dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst komme att minska med i runt tal 143,000 kronor, medan motsvarande merutgift uppstode å *förslagsanslaget till bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala*. Sistnämnda anslag torde med hänsyn härtill böra uppföras med i runt tal 450,000 kronor.

I årets åttonde huvudtitel hade Kungl. Maj:t under punkten 230 föreslagit riksdagen att till *dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1942/43 anvisa ett förslagsanslag av 900,000 kronor. Detta förslag innebure anvisande av samma anslagsbelopp som för innevarande budgetår. Då anslagsbehovet emellertid enligt vad departementschefen nyss framhållit, kunde beräknas för nästa budgetår sjunka med omkring 143,000 kronor, funne departementschefen sig böra förorda, att Kungl. Maj:t måtte, med ändring av det för årets riksdag redan framlagda förslaget, föreslå riksdagen att uppföra ifrågavarande anslag med ett till (900,000 — 143,000 =) i runt tal 750,000 kronor minskat belopp.

Utskottet.

Utskottet tillstyrker bifall till departementschefens förevarande förslag och förutsätter liksom departementschefen att universitetsmyndigheterna framdeles årligen i samband med anslagsäskanden för ifrågavarande ändamål lämna uppgift rörande sjukhusets ekonomiska förhållanden samt angående storleken av landstingets vårdavgift för löpande budgetår, grunderna för dess fastställande m. m. ävensom att en redogörelse för angivna förhållanden lämnas riksdagen under vederbörande punkt i åttonde huvudtiteln.

VI. Hemställan.

Under åberopande av vad utskottet sålunda anfört — och under erinran, att Kungl. Maj:t i propositionen nr 288 icke för budgetåret 1942/43 äskat anslag till nybyggnad för karolinska institutets teoretiska institutioner — hemställer utskottet,

- att riksdagen må, i anledning av Kungl. Maj:ts förslag,
 1. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för karolinska sjuk-

huset, som föränledas av vad departementschefen i statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden för den 30 april 1942 anfört;

2. godkänna följande avlöningsstat för karolinska sjukhuset, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

Avlöningsstat.

I. Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	67,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis »		10,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	»	17,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	9,000
<u>Summa kronor</u>		<u>103,000</u>

II. Sjukhuset i övrigt.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	1,017,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis »		214,000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	2,440,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	450,000
<u>Summa kronor</u>		<u>4,121,000</u>

III. Sammanfattning.

I. Radiofysiska och radiopatologiska institutionerna	kronor	103,000
II. Sjukhuset i övrigt	»	4,121,000
<u>Summa kronor</u>		<u>4,224,000;</u>

3. till *Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Avlöningar* för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 4,224,000 kronor;

4. till *Universitetssjukhus: Karolinska sjukhuset: Omkostnader* för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 3,110,000 kronor;

5. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de

ändringar i personalförteckningen för serafimerlasarettet, som föranledas av vad departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll anfört;

6. godkänna följande avlöningsstat för serafimerlasarettet, att tillämpas tills vidare från och med budgetåret 1942/43:

A vl ö n i n g s s t a t .

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor	388,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslags- vis	»	144,800
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, förslagsvis	»	1,120,000
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	»	223,700
<u>Summa kronor</u>		<u>1,876,500;</u>

7. till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet*: Avlöningar för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,876,500 kronor;

8. till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet*: Omkostnader för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1,535,000 kronor;

9. bemyndiga Kungl. Maj:t att, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, vidtaga de ändringar i personalförteckningen för vissa tjänstemän vid karolinska mediko-kirurgiska institutet och dess institutioner m. m., som föranledas av vad departementschefen i omförmälda statsrådsprotokoll anfört;

10. besluta att avlöningsstaten för karolinska mediko-kirurgiska institutet skall, med tillämpning tills vidare från och med budgetåret 1942/43, erhålla ändrad lydelse på sätt nedan anges:

A vl ö n i n g s s t a t .

I. Professorer och lärare m. fl.

3. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, förslagsvis	kronor	225,500
<u>Summa kronor</u>		<u>585,050</u>

II. Vissa tjänstemän vid institutet och dess institutioner m. m.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsvis	kronor 120,000
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	› 17,400
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	› 45,500
4. Rörligt tillägg, förslagsvis	› 24,150
	<u>Summa kronor 207,050</u>

Sammandrag:

I. Professorer och lärare m. fl.	kronor 585,050
II. Vissa tjänstemän vid institutet och dess institutioner m. m.	› 207,050
	<u>Summa kronor 792,100;</u>

11. till *Karolinska mediko-kirurgiska institutet*: Avlöningar för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 792,100 kronor;

12. till *Universitetssjukhus: Serafimerlasarettet*: Vissa om- och tillbyggnadsarbeten för anordnande av en neurokirurgisk klinik m. m. å tilläggsstat II till riksstaten för budgetåret 1941/42 under åttonde huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 273,000 kronor;

13. till *Universitetssjukhus: Bidrag till akademiska sjukhuset i Uppsala* för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 450,000 kronor;

14. till *Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst* för budgetåret 1942/43 under åttonde huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 750,000 kronor.

Stockholm den 16 juni 1942.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit

från första kammaren: herrar *Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Pauli, Torsten Ström, Lindström, Sven Larsson, Heiding, Carlström, Karl Andersson, Ekströmer, Persson* i Skabersjö och *Emil Petersson*; samt

från andra kammaren: herrar *Eriksson* i Stockholm, *Svensson* i Grönvik, *Andersson* i Prästbol, *Persson* i Falla, *Isacsson, Hansson* i Rubbestad, *Holmdahl, Andersson* i Malmö, *Aqvist, Lindholm*, fru *Alvén* och herr *Akerström*.